

Regiondirektörens rapport

1 juni 2022

Innehållsförteckning

Inledning	4
Månadsrapport april	5
Divisionernas delårsrapporter	6
Division Nära.....	6
Division Länssjukvård 1.....	7
Division Länssjukvård 2.....	7
Division Funktion.....	8
Division Psykiatri.....	9
Division Regionstöd.....	10
Aktuella händelser	11
Region Norrbotten i lokala medier.....	11
Vaccinationer covid-19.....	11
Information från verksamheten	12
Dagens forskning är morgondagens sjukvård.....	12
Utbildning inom produktions- och kapacitetsplanering.....	12
Sommarbemanning inom kirurgi.....	12
Förbättringsarbete inom akuta flödet och styrning av vårdplatser.....	12
Köp av vård inom ortopedi.....	13
Riks- och regionsjukvård samt upphandlad vård 2021–2022.....	14
Swedac ackreditering av laboratoriemedicin.....	15
Allmänmedicinska slutenvårdsplatser i Arjeplog.....	16
Regiongemensamt	16
Smittskydd Norrbotten.....	16
Utbildning om brandfarliga varor.....	17
Patientsäkerhet och vårdhygien	17
Basala hygienrutiner och klädregler.....	17
Klagomål och synpunkter i vården.....	17
Lex Maria och händelseanalyser.....	18
Aktuella tillsynsärenden.....	18
Regionala utvecklingsnämnden	18
Information från Kulturverksamheterna.....	18
Information från Näringsliv- och samhällsenheten.....	19
Bilagor	20
1. Månadsrapport april 2022.....	20

---

2. Division Nära Delårsrapport april 2022.....	20
3. Division Nära Produktion och måluppfyllelse april 2022	20
4. Division Länssjukvård 1 Delårsrapport april 2022.....	20
5. Division Länssjukvård 1 Produktion och måluppfyllelse april 2022	20
6. Division Länssjukvård 2 Delårsrapport april 2022.....	20
7. Division Länssjukvård 2 Produktion och måluppfyllelse april 2022	20
8. Division Funktion Delårsrapport april 2022.....	20
9. Division Funktion Produktion och måluppfyllelse april 2022.....	20
10. Division Psykiatri Delårsrapport april 2022	20
11. Division Psykiatri Produktion och måluppfyllelse april 2022.....	20
12. Division Regionstöd Delårsrapport april 2022	20
13. Division Regionstöd Produktion och måluppfyllelse april 2022.....	20

Inledning

I min rapport denna månad kan vi ta del av divisionernas delårsrapporter, viktig läsning om läget i våra olika verksamheter. Vi kan också läsa om bland annat neurocentrums satsning på forskning och doktorander, en åtgärd som stärker både medarbetarnas utveckling och höjer kvaliteten i vården. Pilotomgången av regionens utbildning i produktions- och kapacitetsplanering är i gång och ger underlag för effektivare användning av våra resurser. Arbetet med det akuta flödet och styrningen av vårdplatser på Sunderby Sjukhus fortsätter och har hittills resulterat i flera förbättringsåtgärder. Regionens köp av vård börjar nu visa resultat i bland annat tillgängligheten till ortopedi. Även det interna kökortningsarbetet med till exempel kvälls- och helgmottagningar inom vissa verksamheter har gett positiva resultat för tillgängligheten. Det är glädjande att se att de många förbättringsåtgärder som vidtas ger resultat och fler framsteg är att vänta.

Anna-Stina Nordmark Nilsson

Regiondirektör

Månadsrapport april

För april 2022 är periodens resultat negativt med -235 mnkr vilket är oförändrat jämfört med föregående månad men 372 mnkr sämre än budget. Det negativa resultatet beror på att regionens samlade kapital, på grund av turbulensen på de finansiella marknaderna, minskat kraftigt i värde vilket gett ett negativt finansnetto som tynger resultatet med -429 mnkr. Verksamhetens resultat före finansnetto är positivt med 269 mnkr, vilket är 103 mnkr bättre än mars månad och 196 mnkr bättre än budget. Totalt har motsvarande 105 mnkr för riktade statsbidrag tillförts verksamheterna under första tertialet. Bland annat lägre bemaningen och förbättrade skatteintäkter som följd av en förbättrad skatteunderlagsprognos, har påverkat resultatet, Som motverkande faktorer ses fortsatt höga kostnader för övertid, sjukfrånvaro och inhyrd personal.

Den totala arbetade tiden inklusive inhyrd personal är till och med april månad motsvarar 151 årsarbetare lägre än samma period föregående år (-2,6 procent), varav egen personal har minskat med 195 årsarbetare. Inhyrd personal har under samma period ökat med 44 årsarbetare vilket också medfört att kostnaden för inhyrd personal har ökat. Jämfört med föregående år har kostnaden för inhyrd personal ökat med 27 mnkr.

Övertiden för egen personal har ökat med 38 årsarbetare och frånvaron har ökat med 79 årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Ökningen av övertid kan till stor del förklaras av den höga korttidssjukfrånvaron som kulminerade under februari. Regionens totala sjukfrånvaro för årets första fyra månader uppgår till 8,03 procent, vilket är en ökning med 1,53 procent jämfört med samma period föregående år. Den korta frånvaron har under samma period ökat med 1,27 procent, vilket främst anses bero på att årstidsvariationerna i förkylningssäsongen i februari i år var högre än tidigare år och att pandemirestriktionerna också innebär att personalen inom vården skulle testa sig vid minsta symtom. Kvinnor har fortsatt högre sjukfrånvaro än män, där kvinnors totala sjukfrånvaro är 8,71 procent, medan män har en total sjukfrånvaro på 5,39 procent.

Regionen har per den sista april 6 797 anställda varav 6 265 tillsvidareanställda och 532 vikarier och tillfälligt anställda. Sedan årsskiftet har antalet anställda ökat med 40 tillsvidareanställda medarbetare samt minskat med 3 vikarier och tillfälligt anställda. Ökningen har skett främst inom huvudgrupperna undersköterska, läkare, tekniskarbete och chefer, av tillsatta vakanser i ordinarie verksamhet samt för att hantera vårdskulden.

Antalet besök har ökat med 7,0 procent jämfört med föregående år. Den totala ökningen är 28 291 besök. Antalet fysiska besök hos läkare och övrig vårdpersonal har ökat med 10,6 procent (34 313 besök) medan antalet distansbesök har minskat med 7,5 procent (6 022 besök).

För mer information se bilaga 1 Månadsrapport april 2022

Divisionernas delårsrapporter

Division Nära

Pandemin har inte lika stor påverkan på produktionen och verksamheten under andra halvan av första tertialen. En stor del av produktionen i primärvården går nu från att vara helt relaterad till pandemin till mer normal primärvårdsverksamhet som möjliggör bland annat mer främjande och förebyggande arbete. Däremot så har produktionen påverkats genom att de digitala vårdkontaktarna minskat till förmån för fysiska besök. Tillgängligheten är relativt oförändrad och relativt hög för medicinsk bedömning inom 3 dagar. Prognosen är att divisionen kommer få full ersättning för den prestationsbaserade ersättningen i tillgänglighetsöverenskommelse samtliga månader (februari-november). Tillgängligheten till första kontakt är bättre än samma period förra året. Den uppskjutna vården har under vintern och våren minskat men kan nu komma att åter öka på grund av en omfattande nationella brist på inhyrda läkare.

Divisionen har sänkt kostnaderna per april, men intäkterna har minskat mer vilket ger en nettokostnadsökning på 20 procent. Minskade intäkter för PCR provtagning och vaccinationer kompenseras inte av minskade kostnader för Lab och blod m.m. Per april gör divisionen ett underskott med 16 mnkr mot periodbudget. Kostnaden för inhyrd personal har ökat med drygt 30 procent jämfört med samma period ifjol. Folktandvården har minskade intäkter för vuxna patienter, samt minskade fasta intäkter från friskvårdsavtalen som håller på att fasas ut. Divisionens årsprognos visar på en negativ budgetavvikelse om 25 mnkr. Den enskilt största negativa avvikelsen avser inhyrd personal inom primärvårdens samtliga verksamhetsområden. I prognosen ingår beslutade nationella och statliga medel.

Den arbetade tiden inklusive inhyrda timmar omräknat till årsarbetare har ökat. Ökningen beror främst på att omplaceringarna till andra verksamheter upphört och att de inhyrda, fram till och med dagsläget, ökat. Antalet anställda under samma period har minskat med 18 personer, varav tillsvidareanställda minskat med fyra och vikarier och visstidsanställda med 14. Största förändringen har skett inom VO Folktandvård. Sjukfrånvaron är högre, både långtidsfrånvaron och korttidsfrånvaron, men främst den korta sjukfrånvaron. Det är också att rekrytera och behålla personal som lyfts fram som den enskilt största utmaningen av verksamhetsområdena i divisionen.

Det pågår arbete för att öppna en ny hälsocentral, hopslagning av hälsocentraler, öppnande av nya allmänmedicinska vårdplatser, utökning av öppettiderna för vissa jourcentraler samt att öka utbudpunkterna i primärvården i form av fler servicepunkter och filialer.

För mer information se bilaga 2 Division Nära Delårsrapport april 2022 och bilaga 3 Division Nära Produktion och måluppfyllelse april 2022

Division Länssjukvård 1

Division Länssjukvård 1 är en ny division sedan 1 maj 2021. Divisionen består till större delar av den somatiska vården från tidigare division Närsjukvård samt ett verksamhetsområde, Barnsjukvård, från tidigare Division Länssjukvård.

Omställning till ny organisationsstruktur påbörjades under hösten 2021 och beräknas pågå del av 2022. Omstrukturering till länskliniker bidrar till en enhetlig struktur för ledning och styrning och resulterar i effektiva vårdprocesser och en mer jämlik vård i länet.

Pandemin har inneburit en stor påverkan på hälso- och sjukvården och därmed även för divisionens planeringsförutsättningar. Den planerade produktionen i öppenvården är oförändrad jämfört med föregående år. Dessvärre är tillgängligheten till första bedömning, behandling, utredning och behandling fortsatt låg. Utvecklingsarbeten har delvis fått stå tillbaka vilket resulterat i sämre måluppfyllelse för periodens regiongemensamma styrmått.

Antalet tillsvidareanställda har ökat då divisionen övertagit ambulanssjukvården från primärvården. Däremot minskar den arbetade tiden (inklusive inhyrda) eftersom frånvaron har varit hög. Den höga frånvaron har även påverkat overtiden som ligger högt för perioden.

Divisionen redovisar en positiv budgetavvikelse på 19 mnkr för årets första tertial samt en prognos som pekar på en helårsavvikelse på -14 mnkr. De främsta anledningarna till den positiva budgetavvikelsen per perioden är höga intäkter, läkemedelsrabatter samt minskade kostnader för riks- och regionsjukvård. Totalt sett har divisionen minskat kostnaderna med 3,4 procent under årets första tertial.

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse i perspektiven medborgare och verksamhet kommer delvis att uppnås. Måluppfyllelse i perspektiven medarbetare och ekonomi uppnås ej.

En av de största utmaningarna är att öka produktionen och fortsatt hantera och prioritera den uppskjutna vården. Divisionen deltar i en regionövergripande pilot inom PKS (produktions- och kapacitetsstyrning) där breddinförande väntas till hösten. Ett exempel på ett påbörjat arbetet är att minska kön till osteoporosmottagningen. Förbättringsarbete med fokus på patientflöden på akutmottagningen vid Sunderby sjukhus är ett annat exempel på ett gemensamt arbete där verksamheter från hela sjukhuset har ingått.

För mer information se bilaga 4 Division Länssjukvård 1 Delårsrapport april 2022 och bilaga 5 Division Länssjukvård 1 Produktion och måluppfyllelse april 2022

Division Länssjukvård 2

Första tertialen har präglats av pandemins fjärde våg, med hög sjukfrånvaro. Divisionen har ett tydligt uppdrag att nå sin del av de 180 disponibla vårdplatser och tillgänglighetsmålen för akutmottagningen som krävs i IVO:s föreläggande

för Sunderby Sjukhus. Under första tertialen har aktiviteterna kring köp av vård som ett led i att hantera den uppskjutna vården kommit igång bra.

Divisionen har ökat sin nettokostnad med 12,1 procent under den första tertialen jämfört med samma period förra året, vilket resulterar i en budgetavvikelse som uppgår till -17,7 mnkr. Prognosen för helår 2022 indikerar att divisionen kommer att överstiga sin budget med 21 mnkr.

Antal besök i öppenvård har ökat 11,3 procent, medan slutenvårdstillfällena minskat med 5,2 procent jämfört samma period förra året. Divisionen uppnår inte tillgänglighetsmålen även om en viss förbättring ses. Divisionen har viss minskning av anställda och arbetad tid, bland annat i och med den kraftig ökade sjukfrånvaron (+2,4 procent för första tertialen). Övertid och inhyrning har ökat vilket till stor del är orsakad av hög frånvaro. Bedömningen är att divisionens verksamheter inte kommer att kunna uppnå full måluppfyllelse i styrkortet. Till stor del förklaras detta av pandemipåverkan och rekryteringssvårigheter.

Fortsatt utveckling avseende samtliga strategiska mål är till stor del avhängig hur regionen och divisionen lyckas med sin kompetensförsörjning. Risken för en mycket ansträngd sommar är hög; verksamheterna kan få mycket svårt att klara sina uppdrag, kostnaderna kan komma att drivas upp och arbetsmiljön påverkas negativt. Tillgängligheten förväntas förbättras under resten av året, med hjälp av köpt vård och fortsatta punktinsatser på övertid med egen personal. I händelse av en ny pandemivåg kan verksamhetens möjligheter att nå målen komma att försämrats kraftigt, på grund av det sårbara läget efter de gångna två åren. Arbetet med införande av det nya vårdinformationssystemet Cosmic kommer att kräva resurser i större omfattning ju närmare införandet kommer.

För mer information se bilaga 6 Division Länssjukvård 2 Delårsrapport april 2022 och bilaga 7 Division Länssjukvård 2 Produktion och måluppfyllelse april 2022

Division Funktion

Det första fyra månaderna har inneburit en mer normal tillvaro vad gäller sjukvårdsproduktion i och med att pandemin börjat släppa taget. Verksamheten fokuserar nu på att hämta ikapp det uppskjutna vårdbehovet samtidigt som bemanningssituationen är hårt ansträngd. Divisionens största utmaning är att hitta lösningar för att säkra rätt bemanning för att kunna upprätthålla den vårdproduktion som krävs och samtidigt ta ikapp den vårdskuld som byggts upp under pandemin. Det handlar både om rekryterings- och arbetsmiljöinsatser men också nödvändiga investeringar inom automation för att möjliggöra automatisering av arbetsuppgifter i syfte att kompensera för personalbristen.

Under perioden har AnOpIva invigt den nya intensivvårdsavdelningen i Sunderbyn. Den nya avdelningen medför att vården kan bedrivas på ett mer tryggt och patientsäkert sätt samt att arbetsmiljön för personalen förbättras. Beslut är fattat

om hemtagning av patologiverksamheten från Unilabs och Laboratoriemedicin arbetar med att verkställa övertagandet.

Sjukfrånvaron har ökat samtidigt som övertiden har minskat jämfört med 2021, båda är en följd av pandemin med mindre covid-relaterad verksamhet detta år samtidigt som reglerna kring att stanna hemma vid förkylningssymtom kvarstått. För att upprätthålla vårdproduktionen med en hårt ansträngd bemannings-situation har en utökning av inhyrd personal varit nödvändig. Divisionen har en ekonomi i balans. Utfallet är en positiv avvikelse mot budget med 19 mnkr för perioden och prognosen pekar mot ett överskott med 28 mnkr.

Fyra aktuella fokusområden i divisionen:

- Modernisering av instrument för kem-analyser både på automationsbanan i SY och övriga länet pågår men för att få full effekt för flödet i automationen på Lab i Sunderbyn så behöver automationsbanan också effektiviseras snarast möjligt. Ärende förbereds.
- Ökat inflöde och produktion på röntgen kräver en snabb uppbyggnad av bemanningen utöver dagens budgeterade bemanning. Till exempel behövs en stor utökning av antalet röntgenläkare.
- För att möjliggöra den ökning av operationer som krävs för att komma tillrätta med vårdskulden behöver bemanningen av operationssalar utökas.
- Laboratoriemedicin SY är ackrediterat sedan lång tid tillbaka helt i linje med medicinska lab och hur de arbetar. Arbete med ackreditering i övriga länet pågår. Senaste åren har det strukturerade och målmedvetna arbetet med kvalitet inom lab lett till mycket goda resultat i senaste granskningen av Swedac. Divisionen rekommenderar en spridning av metodik och arbets-sätt till fler verksamheter.

För mer information se bilaga 8 Division Funktion Delårsrapport april 2022 och bilaga 9 Division Funktion Produktion och måluppfyllelse april 2022

Division Psykiatri

Rekrytering av personal är en stor fråga i divisionen. Rekrytering pågår kontinuerligt men det är stora utmaningar med att attrahera personal med rätt kompetens. Flera nya chefer har också rekryterats under den här perioden. Brist på personal har medfört att vårdplatser inte kunnat hållas öppna i önskad omfattning. Under våren har bemanningsföretagen inte levererat på de avrop som divisionen gjort då det varit svårt för hyrföretagen att tillmötesgå önskemålen.

Under våren har det varit mycket frekvent med överbeläggningar på slutenvårdens avdelningar. Det har varit ett bra samarbete mellan verksamhetsområdena för att minska trycket på slutenvården. Både antalet besök i öppenvården och antal vårdtillfällen i slutenvården har ökat under första kvartalet jämfört med samma period förra året. Trots detta så minskar inte antalet väntande i divisionens väntelistor till nybesök och behandling/utredning. Fortsatt analys av frågan krävs.

Divisionen har en negativ budgetavvikelse på 5 mnkr per april. Flera åtgärder i den ekonomiska handlingsplanen går enligt plan men hög sjukfrånvaro och

minskad tillgång på vikarier under perioden har medfört ökade kostnader för inhyrda sjuksköterskor, sjuklön och övertid för den egna personalen. Prognosen är ett underskott mot budget med 16 mnkr, vilket är en förbättring mot divisionens beräknade strukturella underskott på 24 mnkr förra året.

Totalt sett är antal anställda oförändrat, men något färre sjuksköterskor och kuratorer/terapeuter. Arbetad tid för egen personal i vårdverksamheterna har sjunkit. Kraftigt ökad övertid, 44 procents ökning jämfört med 2021. Sjukfrånvaron är mycket hög under perioden och motsvarar ca 53 heltidsanställda frånvarande varje dag. Inhyrd personal ökar för sjuksköterskor och minskar för läkare.

Den statliga Samsjuklighetsutredningen kommer att påverka divisionens utveckling framöver. Arbete pågår för att medvetandegöra behoven som kommer att uppstå i och med införande.

För mer information se bilaga 10 Division Psykiatri Delårsrapport april 2022 och bilaga 11 Division Psykiatri Produktion och måluppfyllelse april 2022

Division Regionstöd

Divisionen har under perioden fokuserat på långsiktig strategisk planering i större utsträckning än föregående år då fokus till stor del låg på att hantera den dagliga verksamheten i samband med omorganisation. Som en del i detta har divisionen även påbörjat arbete för tillitsbaserat ledarskap och utökad delaktighet av medarbetare. Arbete med omställning till effektivare arbetsätt samt kompetensförsörjningsplaner har fortsatt och kommer vara ett fokus inom divisionen även framöver.

Divisionen har till följd av omvärldsläget trappat upp beredskapsarbetet under perioden, vilket främst berört områdena IT/MT, fastigheter, inköp/upphandling samt material- och livsmedelsförsörjning.

Andra särskilda händelser som inneburit och kommer fortsätta innebära särskilt fokus från divisionens verksamheter är beslut om återtagande av Patologi och öppning av en tredje hälsocentral i Boden, samt F-vis och Cosmic som skapar tryck på IT/MT-stöd gällande bemanning.

Det ekonomiska resultatet för perioden är i linje med divisionens ekonomiska ramar. Väntade utökade behov av insatser innebär dock att åtgärder behöver vidtas för att säkerställa ekonomi i balans för helår 2022. Antal anställda och arbetad tid har minskat med ca 9 procent jämfört med samma period föregående år. Sjukfrånvaron har ökat med 4 procent jämfört med samma period föregående år och 2,1 procent jämfört med helår 2021, främst hänförligt till korttidsfrånvaro till följd av covid-19.

Bedömning av måluppfyllelsen visar att divisionen uppfyller målen avseende *verksamhet* och *ekonomi*, medan styrmåtten inom perspektivet *medarbetare* uppfylls delvis.

För mer information se bilaga 12 Division Regionstöd Delårsrapport april 2022 och bilaga 13 Division Regionstöd Produktion och måluppfyllelse april 2022

Aktuella händelser

Region Norrbotten i lokala medier

Brist på vårdpersonal och villkor för vårdpersonal fortsätter att vara uppmärksammat i media.

Periodens raket i media är när arkeologer från Norrbottens museum hittar en 9000 år gammal härd utanför Pajala. Det är en nyhet som lyfts under flera dagar både lokalt och i riksmidia. Även lokala medier i andra delar av Sverige intresserar sig för fyndet.

Skillnader i vården beroende på var i landet man bor är något som lyfts för flera olika sjukdomar och behandlingar. Olika regioner jämförs både när det gäller väntetider och hur vanligt det är att patienter får en viss behandling eller åtgärd.

Den politiska debatten relaterad till vården har ökat under perioden och det är troligt att den ökningen håller i sig ju närmare höstens val vi kommer.

Vid något enstaka tillfälle blir covid-19 omskrivet.

Vaccinationer covid-19

I slutet av vecka 18 hade totalt 585 217 doser givits till målgruppen i Norrbotten. Antalet vaccinerade med minst en dos är 199 596 personer (91 procent) varav 196 934 personer är vaccinerade med två doser (90 procent). Samtliga siffror ligger något över riksgenomsnittet.

I de yngre åldersgrupperna är vaccinationstäckningen ännu inte tillfredsställande i landet. För Norrbotten ligger andelen fullvaccinerade 12-15 åringar still på 70 procent och i riket på 65 procent. Alla personer över 18 år rekommenderas en påfyllnadsdos och hittills har 72 procent fått en tredje dos i Norrbotten jämfört med 65 procent för riket.

En andra påfyllnadsdos rekommenderas nu till: 65 år och äldre; personer som bor på särskilda boenden för äldre; personer med hemsjukvård eller hemtjänst; personer från 18 år med Downs syndrom samt de med måttlig till allvarlig immunbrist. Intresset för att ta en andra påfyllnadsdos är på det hela taget lägre än för tidigare doser. Totalt har 35 672 dos 4 getts till personer över 65 år i Norrbotten (58 procent jämfört med 56 procent för riket). När det gäller särskild boende och övriga personer över 65 år ser det ut enligt tabellen nedan.

Tabell 1: Antal vaccinerade med dos 4 för personer i särskilt boende och övriga personer över 65 år.

	SÄBO (%)	Hemtjänst (%)	Övriga 80+ år (%)	Övriga 65-79 år (%)
Norrbotten	82	64	78	60

Riket	78	62	77	56
-------	----	----	----	----

Information från verksamheten

Dagens forskning är morgondagens sjukvård

Verksamhetsområde neurocentrum, som består av länskompetenscentren Rehabiliteringsmedicin och Neurologi, har sedan flera år en långsiktig satsning på forskning och utveckling (FoU). Inom verksamheten finns en FoU-strategi och ett FoU-råd som har som mål att samla, generera och föra ut ny forskning inom området, framförallt inom neurologisk rehabilitering och smärtrehabilitering. Regionen har sedan flera år ett samarbete med Luleå Tekniska Universitet och Lunds Universitet inom området.

Verksamheten har 3 disputerade medarbetare (en ST-läkare i neurologi, en arbetsterapeut och en neuropsykolog) och sedan maj i år är 4 medarbetare antagna som doktorander (en sjuksköterska, en fysioterapeut och två läkare). Ett nytt projekt med namnet *Livet efter stroke i Norrbotten* har startat där 2 av doktoranderna ingår. Deras forskarutbildning finansieras till stora delar av Region Norrbotten. Stödet som medarbetarna får i form av lönebidrag från regionen är en strategisk satsning på forskning och utveckling och medarbetarnas möjligheter till kompetensutveckling. Det bidrar också till att attrahera kompetenta medarbetare till bristyrken inom regionen.

Utbildning inom produktions- och kapacitetsplanering

Piloten för utbildning inom produktions- och kapacitetsplanering fortlöper och är inne på sin tredje vecka. Verksamheterna som deltar har valt ett specifikt patientflöde, kartlagt väntetider och identifierat ett antal hinder för att nu gå vidare i nästa fas med att designa ett önskat flöde. Verksamheterna har ett stort engagemang och beskriver att de får många ”aha” upplevelser av sina arbetssätt genom att analysera statistik och tydliggöra vägen genom vården utifrån patientens perspektiv.

Sommarbemanning inom kirurgi

Arbetet med sommarbemanningen är fortsatt utmanande då många pass fortfarande kvarstår att täcka. För att öka möjligheterna att erbjuda vård som inte kan anstå har en dialog inletts med Karolinska Sjukhuset i Stockholm. Detta avser möjligheter till hjälp med en del ingrepp inom allmänkirurgi, ortopedi, urologi och gynekologi som normalt ryms inom regionens egen sommarverksamhet men som kommer bli svårt att klara i år.

Förbättringsarbete inom akuta flödet och styrning av vårdplatser

I föregående rapport beskrevs arbetet med akuta flödet och styrning av vårdplatser på Sunderby sjukhus, vilket bland annat skett genom en workshop. De rik-

tade förändringsarbeten som framkommit har varit på medel- och långsikt medan lösningar för att på kort sikt bland annat nå 180 vårdplatser. Interna arbetsätt på akutmottagningen, arbeten inom utskrivningsprocessen, ökad patientsäkerhet i samband med utlokaliserade patienter och kortare genomloppstid på röntgen är några av de aktiviteter som slutförts eller pågår. Flera aktiviteter pausas under sommaren för att återupptas till hösten.

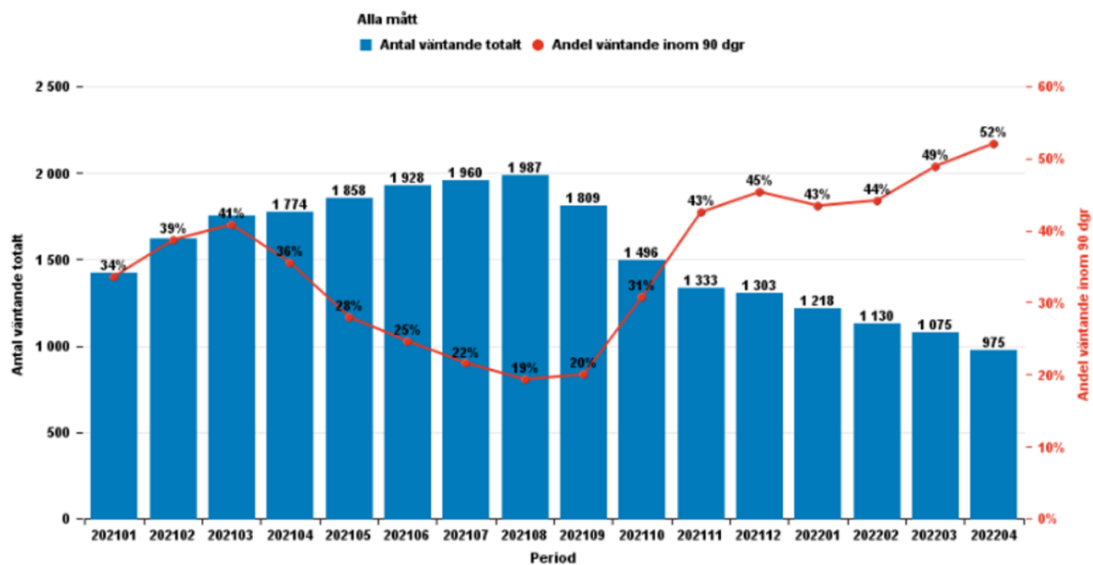
En av aktiviteterna resulterade i ett samarbete mellan Bemanningenheten på Sunderby sjukhus och Divisionerna Länssjukvård 1 och 2. Inom detta har det tagits fram en kompetenshöjande och förstärkt undersköterskeutbildning för de undersköterskor som inte har akutsjukvårdsutbildning idag och som arbetar på sjukhuset samt de som finns anställda på Bemanningenheten. Första utbildningstillfället kommer att hållas den 7 juni.

Frågan om 180 vårdplatser hanteras just nu separat.

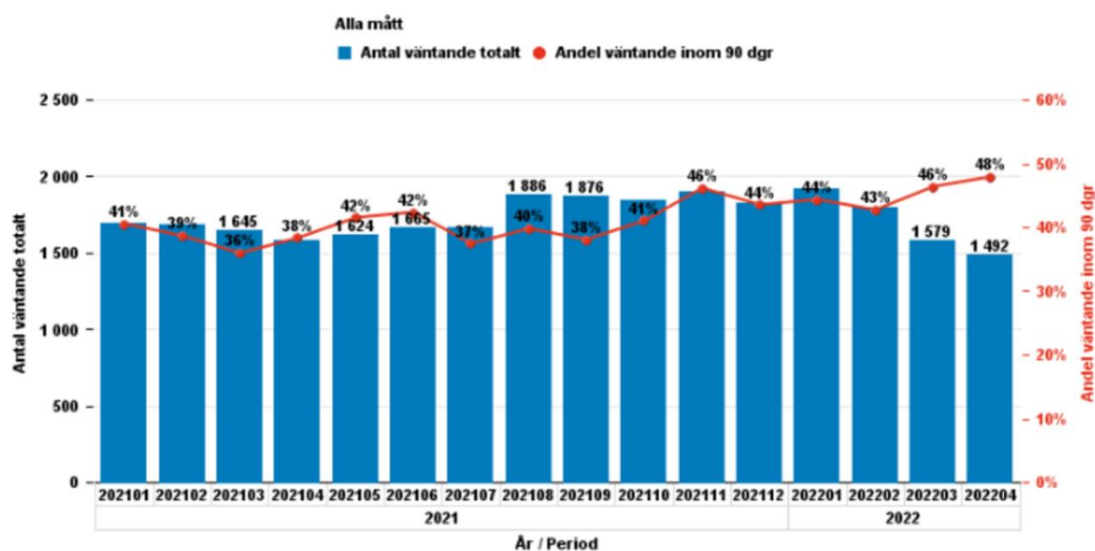
Köp av vård inom ortopedi

Arbetet med köp av vård har kommit igång ordentligt. Tillgängligheten har förbättrats för den klinik som varit först ut och köpt störst volymer, VO Ortopedi. Även om det är en bra bit kvar till målet 100 procent inom 90 dagar så syns en tydlig förbättring och nästan en halvering av antalet väntande patienter jämfört med sämsta läget förra sommaren. Verksamheten börjar också se effekt av intern kökortning med till exempel kvälls- och helgmottagningar. Som exempel kan nämnas gymmottagningens utveckling där antalet väntande till första besök är lägre än ifjol och andelen väntande som fått sitt första besök inom 90 dagar ökat. Diagrammen nedan visar tillgängligheten inom ortopedi samt gynekologi sedan 2021.

Väntande till op/åtgärd inom 90 dgr – VO Ortopedi

Första besök inom 90 dgr - VO Ob/Gyn

Riks- och regionsjukvård samt upphandlad vård 2021–2022

Under perioden 1 januari till 23 maj 2022 har totalt 887 patienter skickats för operation utanför länet. Av dessa har 783 patienter varit inom riks- och region avtalet och 104 patienter inom upphandlade vårdavtal. Motsvarande period 2021 var det totala antalet som skickades för operation utanför länet 296 patienter. Det betyder att antal skickade patienter har ökat med 200 procent (591 patienter). De flesta patienter som skickats under 2022 är från klinikerna Ortopedi, Allmänkirurgi, Barn- och ungdomspsykiatri samt Ögonsjukvård. Från Ortopeden handlar det främst om höft- och knä plastiker och från allmänkirurgin är det mestadels stominedläggningar och gastric bypass. Barn- och ungdomspsykiatrin skickar främst NEP-utredningar och från ögonsjukvården är det främst katarakter.

På helåret 2021 skickades 1 140 patienter och då var alla inom riks- och region avtalet eftersom inga upphandlade vårdavtal fanns då. Antal skickade patienter under 2022 närmar sig därmed helårsvolymerna för 2021 redan per 23 maj. Tabell 2 och 3 nedan visar volymerna sedan 2019.

Tabell 2: Riks- och regionavtal samt upphandlade vårdavtal, perioden 1 januari till 23 maj alla år.

RIKS- OCH REGIONAVTAL SAMT UPPHANDLADE VÅRDAVTAL Antal vårdgarantipatienter för specialistvård per klinik och år	2019	2020	2021	2022
Allmänkirurgi länsklirik	72	18	13	198
Barnmedicin och habilitering		10	11	31
Barnmedicin o habilitering o BUP				2
Barn- och ungdomspsykiatrisk vård	5	71	75	112
Barn- o ungdomspsykiatrisk vård SY			22	101
Obstetrisk o gynekologisk länsklirik				18
Ortopedi länsklirik	100	54	173	319
Reumatologisk vård				3
Urologi länsklirik				2
Ögonsjukvård länsklirik				94
Öron-, näs- halssjukvård länsklirik	8		2	7
Summa:	185	153	296	887

Tabell 3: Riks- och regionavtal samt upphandlade vårdavtal, helårsutfall 2019-2021 samt 1 januari-23 maj 2022.

RIKS- OCH REGIONAVTAL SAMT UPPHANDLADE VÅRDAVTAL Antal vårdgarantipatienter för specialistvård per klinik och år	2019	2020	2021	2022
Allmänkirurgi länsklirik	160	43	192	199
Barnmedicin och habilitering	22	21	44	31
Barnmedicin o habilitering o BUP				2
Barn- och ungdomspsykiatrisk vård	34	119	179	112
Barn- o ungdomspsykiatrisk vård SY			128	101
Internmedicin		1		
Obstetrisk o gynekologisk länsklirik	2			18
Ortopedi länsklirik	254	194	577	318
Reumatologisk vård				3
Urologi länsklirik				2
Ögonsjukvård länsklirik		1		94
Öron-, näs- halssjukvård länsklirik	8		20	7
Summa:	480	379	1140	887

Swedac ackreditering av laboratoriemedicin

Laboratoriemedicin i Sunderbyn har varit ackrediterat sedan december 2000. Ackrediteringen innebär att laboratorierna fått ett formellt erkännande av Swedac att ha kompetens och rutiner för att utföra vissa specificerade analyser. I och med att Swedac regelbundet utvärderar och bedömer verksamheten, i regel var 16:e månad, fungerar ackrediteringen som en kvalitetsstämpel för verksamheten. För att ytterligare stärka kvaliteten inom hela laboratoriemedicin, samt förbereda inför Cosmic-införandet, pågår arbete med att ackreditera övriga verksamheter i länet.

Under två dagar i mars utförde Swedac en så kallad förnyad bedömning av verksamheten vid Sunderby sjukhus. Vid en förnyad bedömning, som genomförs vart fjärde år, görs en samlad bedömning av samtliga tillsynsaktiviteter. Vid bedömningen har bland annat områdena organisation, ledningssystem, uppdragshantering, personal, lokaler och utrustning, metodik samt kompetensprövning granskats i detalj. Swedac konstaterar att verksamheten på ett tydligt sätt beskrivit struktur och ansvar. Organisationen bedöms som väl strukturerad och alla roller finns definierade. Swedac konstaterar också att kvalitetsledningssystemet fungerar fint i verksamheten och att det är väl implementerat. Laboratoriemedicin har välskriven dokumentation och utvärderar verksamheten systematiskt och strukturerat. Avvikelse registreras i Synergi och rutin för avvikelshantering finns och fungerar väl. Swedac noterar också att verksamheten har goda reservrutiner för driftsstopp på lab. Under bedömningen granskade Swedac utförligt rutiner rörande introduktion av personal och kompetens, och de beskrivs som väl fungerande.

Den förnyade bedömningen resulterade i att Laboratoriemedicin rekommenderas fortsatt ackreditering av Swedac, under förutsättning att orsaksanalyser, korrigerande åtgärder och styrkande dokumentation rörande noterade avvikelser godkänns av Swedac.

Efter bedömningen har en rad förbättringar implementerats i verksamheten och den 24 maj fick Laboratoriemedicin besked om att samtliga korrigerande åtgärder accepterats av Swedac, vilket innebär att avvikelserna har avslutats och släckts.

Allmänmedicinska slutenvårdsplatser i Arjeplog

Regionstyrelsen beslutade den 9 februari 2022 att utreda återöppnande av allmänmedicinska vårdplatser i Arjeplog. Av utredningen framkommer att Arjeplogs kommun har beslutat om ny struktur för särskilda boenden. År 2024 öppnas ett nytt vård- och omsorgsboende med två allmänmedicinska slutenvårdsplatser i samma fastighet som hälsocentralen. Det öppnar för nya samarbeten över organisationsgränser och möjliggör gemensam bemanningsplanering. Frågan om tjänsteköp av två allmänmedicinska slutenvårdsplatser kommer därför att återupptas med Arjeplogs kommun under hösten 2023.

Regiongemensamt

Smittskydd Norrbotten

Smittskydd Norrbottens arbete har sedan 2020 inriktats främst mot insatser rörande covid-19-pandemin i länet. Då infektionen inte längre ska handläggas som allmänfarlig/samhällsfarlig sjukdom har behovet av stöd och insatser till vården och andra aktörer i länet minskat. Smittspridningen av covid-19 i Norrbotten har avtagit väsentligt under mars och april, detta på grund av god immunitet i befolkningen. I och med att viruset också har förändrats till att ge mindre allvarlig sjukdom hos de flesta som drabbas så noteras även färre svårt sjuka,

lägre sjukfrånvaro, mindre belastning på vården samt sjunkande dödstal associerade till infektionen.

Smittskyddsläget i Norrbotten får även i övrigt anses som gott. Något ökad förekomst av sorkfeber kan i vår noteras jämfört med ett normalår.

Samverkan med kommuner kring ”antibiotika-smarta” nationella projekt har återupptagits. Upplägg för pneumokockvaccination av äldre håller på att omarbetas efter nya riktlinjer från Folkhälsomyndigheten. Planering för denna vaccinationskampanj samt även kring vaccinationer under hösten mot influensa och covid-19 har startats upp.

Utbildning om brandfarliga varor

Regionen har infört en grundläggande utbildning i att hantera brandfarlig vara. Utbildningen är webbaserad och riktar sig till personal inom regionen som hanterar brandfarliga varor i vardagen på arbetet, exempelvis handsprit. Utbildningen förklarar vad brandfarlig vara är, hur det ska hanteras och hur du bäst agerar om olyckan slår till. Utbildningen tar ca 30 minuter att genomföra och avslutas med ett kunskapstest. Efter genomförd godkänd utbildning tilldelas ett intyg.

Patientsäkerhet och vårdhygien

Basala hygienrutiner och klädregler

Följsamheten till basala hygienrutiner och klädregler (BHK) följs månatligen genom observationsmätningar på enheterna. Målet är 100 procent följsamhet. Resultatet för april var 79 procent. Antalet enheter som mäter har ökat men det finns fortsatt förbättringspotential.

Klagomål och synpunkter i vården

Antalet klagomål direkt till vården har ökat sedan lagförändringen 2018 då regionerna fick höjda krav på att ta hand om, utreda och besvara klagomål och synpunkter. Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) skyldigheter att utreda klagomål och synpunkter förändrades och fokus flyttades till att identifiera brister och granska verksamheterna. För att möta de nya lagkraven har regionen tagit fram ett webbformulär som är kopplat till avvikelshanteringssystemet så att patienter och närstående kan lämna sina klagomål och synpunkter direkt via avvikelshanteringssystemet, eller via en Funktionsbrevlåda till verksamheten. Under första kvartalet 2022 har regionen tagit emot 149 klagomål från patienter och närstående, vilket är färre jämfört med ifjol. Flest klagomål berör vårdansvar och organisation följt av upplevelser av brister i informations- och kommunikationsöverföringen.

Under 2022 har 29 ärenden kommit till regionen där IVO valt att utreda klagomålet, vilket är fler än ifjol. Hittills under 2022 har IVO överlämnat fem ärenden till vården för utredning, jämfört med 21 ärenden 2021.

Lex Maria och händelseanalyser

Enligt patientsäkerhetslagen ska utredning och lex Maria-anmälan göras skyndsamt efter att en allvarlig vårdhändelse inträffat. Under 2022 har 19 lex Maria-anmälningar lämnats in till Inspektionen för vård och omsorg. För närvarande finns 28 ärenden där utredningstiden överskrider två månader och där lex Maria-anmälan ännu inte är gjord. Sex ärenden är inte påbörjade. För övriga ärenden är antingen en internutredning eller händelseanalysutredning påbörjad. Acceptabel tid från inträffad misstänkt allvarlig händelse tills utredning är klar är två månader enligt Socialstyrelsen. För närvarande har regionen en genomsnittlig utredningstid på ca 9 månader. Översyn pågår för att förbättra processen.

Aktuella tillsynsärenden

För närvarande pågår åtta tillsynsärenden där Inspektionen för vård och omsorg (IVO) granskar patientsäkerhet i regionen. De sju första är från 2021 och den sista från 2022.

- Granskning av det psykosociala teamet vid Kiruna Hälsocentral.
- Granskning av patientsäkerhet för patienter som blir liggande kvar på akutmottagningen i väntan på vårdplats vid Sunderby sjukhus. I beslutet konstateras brister. Förläggande om vite finns om inte bristerna åtgärdas.
- Tillsyn av tvångsåtgärder av minderårig patient vid Barn- och ungdomspsykiatrien.
- Granskning av medicinsk vård och behandling till äldre på särskilt boende.
- Granskning av hälso- och sjukvården vid Bergvikens och Midskogens vård- och omsorgsboende i Luleå efter anmälan från den lokala demensföreningen.
- Verksamhetstillsyn av barn- och ungdomspsykiatrien avdelning 45 Sunderby sjukhus gällande hantering av tvångsåtgärder.
- Tillsyn av patientsäkerheten vid medicinska bedömningar. I tillsynen granskas främst vilket stöd av legitimerade läkare som finns för AT-läkarna vid Akutmottagningen Gällivare sjukhus.
- I början av 2022 har IVO påbörjat en nationell tillsyn som riktas mot behovet av vårdplatser och tillgången på vårdpersonal.

Regionala utvecklingsnämnden

Information från Kulturverksamheterna

Plantskolorna ger näring till regionens kulturliv

Att ge Norrbottens ungdomar möjlighet att växa i sitt musicerande är ett av Norrbottensmusikens viktigaste uppdrag. Under våren kan publiken ta del av resultatet. I Piteå sätter Kören Arctic Light upp föreställningen Existens i nära samarbete med Göteborgsoperans Ungdomskör. Norrbottens Ungdomssymfoniker möter unga musiker från Stockholm och Västra Götaland i en konsert i Sara Kulturhus i maj.

Vårprogram på Norrbottens museum

Norrbottens museum bjuder in till nya utställningar och ett stort antal aktiviteter under våren. I programmet finns bland annat Hållbar modevisning, graffitti-workshop, mjukslöjdscafé, kreativ verkstad, visningar, föreläsningar och arkiv-café. Face me är ett konstprojekt där ungdomar gestaltat hur det är att vara ung i Norrbotten idag. Projektet innehåller en vandringsutställning med juryutvalda verk som har visats i länet och som avslutas på museet. Utställningsperiod på Norrbottens museum är från 11 maj till och med 6 juni 2022.

Drygt 9000 år gammal härd låg gömd under fångstgrop

Vid Autio utanför Pajala finns en sedan 1990-talet registrerad fångstgrop för storvilt. Med anledning av Trafikverkets planer på att bygga en tillfällig bro över Torne älv vid fyndplatsen, anlätades Norrbottens museum att göra en förundersökning av gropen. Det visade sig att fångstgropen har använts för mer än 6000 år sedan och under vällen till gropen fann arkeologerna en över 9000 år gammal härd. Det går inte att med säkerhet säga vad den har använts till men härden kan ses som en viktig pusselbit i forskningen om den äldsta stenåldern i länet.

Statliga medel förstärker den regionala kulturen

2022 fick Region Norrbotten totalt 54,7 miljoner kronor att fördela inom kultur-samverkansmodellen, vilket är en ökning av statsbidraget med 4,3 miljoner kronor. Medlen fördelas till de sju kulturområden och 17 verksamheter som ingår i modellen i Norrbotten. Samtliga kulturområden förstärks enligt beslut på regionala utvecklingsnämnden den 26 april. En särskild förstärkning görs på Regionbibliotekets Polarbibblo, Dans i Nord, Norrbottens Föreningsarkiv, Riksteatern Norrbotten och Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans (NMD).

Information från Näringsliv- och samhällsenheten

Mobilisering för ny programperiod inom EU

Två informations- och dialogmöten har genomförts under perioden med stort deltagande av potentiella projektaktörer. Vid första tillfället 20 april redogjordes för möjligheter till finansiering av kompetensförsörjningsinsatser. Förvaltningsmyndigheterna ESF-rådet, Tillväxtverket och Länsstyrelsen deltog. Vid andra tillfället 11 maj redogjordes för möjligheter till finansiering av innovationer, företagsfrämjande insatser, bredband, digitalisering, energi- och klimatinsatser. Informationsinsatserna berörde Socialfondsprogrammet, ERUF-programmet, Fonden för rättvis omställning och Interreg Aurora som skrivits fram av Region Norrbotten i samverkan med andra regioner och myndigheter. Region Norrbotten informerade även om möjligheter att ansöka om projektfinansiering från de statliga 1:1 medlen och det regionala utvecklingsuppdraget.

Investeringar för sysselsättning, attraktivitet och tillväxt i Norrbotten

Arbetet med att förstärka regionens och kommunernas kapacitet för den omställning som sker pågår. Vid kick-offen för projektet The North Sweden Green Deal, den 22:a mars, träffades aktörer från länet för att föra dialog om behov

och utmaningar. Vid det tillfället tydliggjordes vikten av att bygga kapacitet utifrån den enskilda kommunens förutsättningar. Projektet kan inte leverera en standardlösning utan behöver ta stor hänsyn till de inom-regionala skillnaderna. Behovet av såväl särskilda insatser, så som det aktuella projektet, och en förstärkning i det ordinarie arbetet lyftes.

På uppdrag av Tillväxtverket har Ramboll tagit fram en rapport som belyser de små och medelstora företagens möjligheter vid industrisatsningarna i Norra Sverige. Rapporten ska fungera som ett kunskapsunderlag om kopplingar mellan industrisatsningarna och små och medelstora företag samt metoder för att främja det samspelet. I materialet ges förslag på hur regionalt utvecklingsansvariga aktörer tillsammans med kommuner kan skapa förutsättningar för företagen att ta del av möjligheterna, bland annat lyfts att främjandesystemet inklusive regionen bör: Arbeta med de breda frågorna som är utmaningar för hela regionen såsom bostadsbyggande, infrastruktur, kultur, fritid och näringslivets breddning för att locka till inflyttning; Synliggöra de regionala små och medelstora företagen och hjälpa dem att marknadsföra värdet av lokal förankring och nära arbetssätt; Skapa forum där företag möts och kan skapa kontaktvägar; Fortsätta med och utöka utbildningsverksamhet och rådgivning på områden där krav kommer att ställas och på områden som ska underlätta tillväxt (våga växa företaget). Överväga regionala eller lokala "rådgivningshubbar" där det är enkelt för företagare att få råd och stöd; Hjälpa företag att hitta finansiering; Hålla kontakt med de stora etableringarna i fråga om timing, så att de små och medelstora företagen kan vara bättre förberedda på industrins investeringar.

Bilagor

1. Månadsrapport april 2022
2. Division Nära Delårsrapport april 2022
3. Division Nära Produktion och måluppfyllelse april 2022
4. Division Länssjukvård 1 Delårsrapport april 2022
5. Division Länssjukvård 1 Produktion och måluppfyllelse april 2022
6. Division Länssjukvård 2 Delårsrapport april 2022
7. Division Länssjukvård 2 Produktion och måluppfyllelse april 2022
8. Division Funktion Delårsrapport april 2022
9. Division Funktion Produktion och måluppfyllelse april 2022
10. Division Psykiatri Delårsrapport april 2022
11. Division Psykiatri Produktion och måluppfyllelse april 2022
12. Division Regionstöd Delårsrapport april 2022
13. Division Regionstöd Produktion och måluppfyllelse april 2022